

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3513

Vragen van het lid **Agema** (PVV) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat gemeenten de juridische grenzen van de WMO opzoeken* (ingezonden 2 augustus 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 14 september 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 3273.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Gemeenten zoeken juridische grenzen WMO op»?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Wat is uw mening over de weigering van gemeenten om zich neer te leggen bij de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep over de huishoudelijk hulp en daarnaar te handelen?

Antwoord 2

Dat kan niet. Ik heb de gemeenten in mijn brief van 6 juni 2016 verzocht om op de kortst mogelijke termijn na te gaan of de door de Centrale Raad van Beroep (CRvB) gedane uitspraken effect zouden moeten hebben op het lokale beleid en de uitvoering daarvan. Gemeenten zijn na de uitspraken van de CRvB aan de slag gegaan om te beoordelen of de uitspraken van de CRvB betekenen dat hun beleid met betrekking tot de uitvoering van de Wmo 2015 moet worden aangepast en zo ja op welke wijze dat dan moet plaatsvinden. Op het moment dat ik constateer dat een gemeente meer dan incidenteel afwijkt van de wettelijke kaders, zoals mede ingevuld door de CRvB, en de gemeenteraad haar verantwoordelijkheid niet neemt, heb ik de mogelijkheid om van de bevoegdheden in het kader van artikel 2.6.8 van de Wmo 2015 gebruik te maken. Dat zal ik ook niet nalaten als dat nodig is.

¹ Gemeenten zoeken juridische grenzen WMO op, Zorgvisie, 29 april 2016

Vraag 3

Deelt u de mening van sommige gemeenten, dat de uitspraken van de hoogste bestuursrechter niet overeenkomen met de beleidsinhoudelijke beweging die gemeenten hebben ingezet naar aanleiding van de decentralisaties?

Antwoord 3

Nee

Vraag 4

Vindt u het schrappen van zorg ook een «beleidsinhoudelijke» beweging of deelt u de mening dat het gewoon het gevolg is van de megabezuiniging?

Antwoord 4

Uitgangspunt van de Wmo 2015 is dat in individuele situaties zorgvuldig wordt vastgesteld of iemand is aangewezen op maatschappelijke ondersteuning van de zijde van de gemeente. Als dat zo is, dient de gemeente in passende ondersteuning te voorzien. Gemeenten hebben de instrumenten en de middelen om deze verantwoordelijkheid voor hun ingezetenen ook waar te maken.

Vraag 5

Wat is uw oordeel over het feit dat de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) vier bijeenkomsten met advocaten heeft georganiseerd voor honderd gemeenten om te bezien hoe onder de uitspraken uit te komen? Moet de VNG er niet gewoon voor zorgen dat de gemeenten de wet uitvoeren? Graag een toelichting.

Antwoord 5

De bijeenkomsten, «werkateliers», waren in het bijzonder gericht op de nadere (juridische) duiding van de uitspraken en de mogelijke invloed daarvan voor de lokale beleidsuitvoering. De VNG voorzag daarmee in een behoefte bij veel gemeenten. Ik vind het een goede zaak dat de VNG hierin verantwoordelijkheid heeft genomen.

Vraag 6

Bent u ook woedend over de uitlatingen van de VNG dat de oude uren niet teruggegeven hoeven worden aan mensen die geen beroepsprocedure hebben lopen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

De VNG heeft in haar ledenbrief van 20 juli 2016 opgenomen dat gemeenten juridisch niet gehouden zijn om cliënten die geen bezwaar- of beroepsprocedure hebben lopen terug te zetten in uren of te compenseren als hun persoonlijke omstandigheden niet zijn gewijzigd, omdat de beschikkingen van deze cliënten formele rechtskracht hebben. Zoals ik in mijn brief van 6 juni 2016 heb opgemerkt vind ik het belangrijk dat gemeenten ook zullen bezien hoe zij tegemoet kunnen komen aan inwoners die een afwijzing op hun aanvraag hebben ontvangen voor ondersteuning op basis van bestaand beleid dat (naar nu blijkt) strijdig is met de uitspraken van de CRvB, ook al hebben zij daartegen geen bezwaar gemaakt of beroep ingesteld.

Vraag 7

Vindt u het ook verschrikkelijk dat de VNG stelt: «waarom een bezuiniging terugdraaien die mensen hebben geaccepteerd»? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

In de ledenbrief van 20 juli 2016 is de zinsnede «Waarom een bezuiniging terugdraaien die mensen hebben geaccepteerd» niet opgenomen. Deze zinsnede is wel opgenomen in het artikel «Gemeenten zoeken juridische grenzen op» in Zorgvisie van 29 april 2016. Uit het artikel leid ik af dat dit een duiding is van de schrijver van het artikel. De zinsnede is niet afkomstig is van de VNG.

Vraag 8

Waarom heeft u een praktijkteam van de VNG gevraagd de verschillende oplossingsrichtingen te onderzoeken? Waarom niet gewoon de gemeenten dwingen de wet uit te voeren?

Antwoord 8

In de afgelopen periode is gebleken dat gemeenten oog hebben voor de urgentie van een analyse van de uitspraken van de CRvB en de vertaling hiervan naar de eigen uitvoeringspraktijk. Mede gegeven de diversiteit die bestaat aan gemeentelijke uitvoeringspraktijken Wmo 2015 blijkt het voor gemeenten niet in alle gevallen een eenvoudige opgave om de uitspraken van de CRvB, die zien op drie specifieke gemeenten, te bezien op mogelijke consequenties voor het lokale beleid. Na de nadere juridische duiding van de uitspraken dienen deze vanuit de eigen, lokale beleidsuitvoering te worden bezien of en hoe deze dan precies moet worden aangepast. Dit is een proces dat, gegeven ook het belang voor de betrokken ingezetenen, zorgvuldig moet plaatsvinden. Gemeenten hebben aangegeven hierin graag ondersteund te worden.

Ik deel dan ook het belang om ondersteunende activiteiten in te richten ten behoeve van gemeenten. Deze ondersteuning is er op gericht dat alle gemeenten op korte termijn, voor zover nodig, hun beleid en uitvoering langs een zorgvuldig proces in overeenstemming brengen met de wettelijke kaders. Het Netwerk Directeuren Sociaal Domein heeft aangeboden hier het voortouw in te willen nemen. Ik vind dat een goede zaak.

Vraag 9

Als uit het onderzoek blijkt dat er geen ruimte is voor de beoogde vernieuwing in de WMO, draait u dan de megabezuiniging terug?

Antwoord 9

Ik heb ik geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat de Wmo 2015 gemeenten onvoldoende beleidsruimte biedt om lokaal tot de beoogde vernieuwing van zorg en ondersteuning te komen.

Vraag 10

Bent u nog steeds van mening dat de megabezuiniging op de huishoudelijke hulp moet kunnen? Is dit alles wat u ervan verwacht had? Zo ja, graag een toelichting.

Antwoord 10

Zie mijn antwoord op vraag 4.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van de leden Leijten en Van Gerven (beiden SP), ingezonden 2 augustus 2016 (Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 3556)